

Protocol academicodocent per als graus de la Facultat de Dret

Junta de Facultat de Dret (26 de març de 2009)

Aquest document ha estat elaborat per una comissió nomenada pel degà de la Facultat de Dret el 27 d'octubre de 2008. Després de diverses sessions de treball, un primer text provisional va ser redactat per la comissió el 12 de desembre de 2008. A continuació se'n va fer una àmplia difusió i es van rebre nombroses comunicacions de departaments, àrees, caps d'estudis, biblioteca, docents i associacions d'estudiants; també es va celebrar una jornada oberta de debat i de discussió el dia 13 de gener de 2009 amb una nombrosa participació del cos docent de la Facultat. La comissió va incorporar un bon nombre d'opinions i de propostes sobre aquell document provisional que van estar valorades positivament en les sessions de treball dels dies 18 i 20 de febrer de 2009. El text definitiu de la comissió va ser tancat el dia 23 de febrer de 2009. L'Equip de Govern de la Facultat de Dret va rebre, examinar i aprovar el document elaborat per la comissió en la sessió del dia 17 de març i va traslladar la proposta a la Comissió Acadèmica Plenària, que la va aprovar per unanimitat el dia 20 de març de 2009. Finalment, la Junta de Facultat ha aprovat aquest protocol acadèmic i docent per als graus de la Facultat de Dret en la sessió ordinària del dia 26 de març de 2009.

La comissió que ha elaborat la proposta de nou protocol acadèmic i docent ha estat integrada pels membres següents:

- Marina Solé (cap d'estudis de l'ensenyament de Gestió i Administració Pública)
- Josep M. Reniu Vilamala (ensenyament de Ciència Política i de l'Administració)
- Fernando Barbancho Tovillas (cap d'estudis de l'ensenyament de Relacions Laborals)
- José Ignacio Gallego Soler (Departament de Dret Penal i Ciències Penals)
- Joan Vintó Castells (Departament de Dret Constitucional i Ciència Política)
- M. Eugenia Ortuño Pérez (Departament d'Història del Dret, Dret Romà i Dret Eclesiàstic de l'Estat)
- María Luisa Zahino Ruiz (Departament de Dret Civil)
- Joaquim Forner Delaygua (Departament de Dret i Economia Internacionals)
- Ricardo García Manrique (àrea de Filosofia del Dret)
- Alfredo Galán Galán (Departament de Dret Administratiu i Dret Processal)
- Eva Andrés Aucejo (Departament de Dret Financer i Tributari)
- Sílvia Gómez Trinidad (Departament de Dret Mercantil, Dret del Treball i de la Seguretat Social)
- Berta Roca Acedo (MID-Dret)
- Max Turull Rubinat (vicedegà d'Ordenació Acadèmica, coordinador de la comissió).

Sumari:

1. “Protocol acadèmicodocent per als graus de la Facultat de Dret” (p. 3)
2. Annexos (p. 9)
 - Normativa acadèmica de la Universitat de Barcelona a la qual es fa referència en aquest protocol
 - Glossari acadèmic i docent de la Universitat de Barcelona
 - Taula orientadora d’activitats possibles per a l’avaluació continuada
 - Taula orientadora d’indicadors lingüístics per avaluar el nivell d’expressió escrita i oral
 - Quadre resum del protocol acadèmic i docent

«Protocol acadèmicodocent per als graus de la Facultat de Dret»

De conformitat amb el que disposa l'article 14.1 de l'Estatut de la Universitat de Barcelona i els articles 5.1.1, 18.4.b, g i h del Reglament de la Facultat de Dret, aquesta Facultat és competent per aprovar directrius d'actuació i establir criteris bàsics d'organització i de coordinació de les activitats docents, per vetllar per la millora de la qualitat docent i per fer possible l'adaptació dels ensenyaments de la Facultat a l'espai europeu d'ensenyament superior. En virtut d'això, aquesta normativa docent i d'avaluació incorpora, concreta i desenvolupa diverses disposicions generals de caràcter estatal i autonòmic, i també específiques de la Universitat de Barcelona, entre d'altres: el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials; la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats; el Reial decret 1125/2003, de 5 de setembre, pel qual s'estableix el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions en les titulacions universitàries de caràcter oficial i vàlides a tot el territori nacional; els Criteris per elaborar la programació universitària de Catalunya, aprovats per la Junta del Consell Interuniversitari de Catalunya de la Generalitat de Catalunya de 12 de novembre de 2007; les Normes reguladores dels plans docents de les assignatures per als ensenyaments de la Universitat de Barcelona segons les directrius de l'espai europeu d'educació superior (NRPD), aprovades pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona el 6 de juliol de 2006, les Normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges (NRA), aprovades pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona el 6 de juliol de 2006, i les Bases reguladores de l'oferta d'ensenyaments de grau a la UB, aprovades pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona el 18 de febrer de 2008.

Així mateix, aquest protocol té com a referència el Projecte institucional de política docent de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern de la Universitat de Barcelona el 6 de juliol de 2006, i el Pla de millora de la qualitat docent de la Facultat de Dret, aprovat per la Junta de la Facultat de Dret el 26 de maig de 2006.

* * *

Els nous graus que la Facultat de Dret començarà a impartir el curs 2009-10 són una gran ocasió per afrontar canvis importants i necessaris. L'inici d'aquesta nova etapa dels nostres estudis, en el marc d'un mateix espai europeu d'ensenyament superior, facilita una nova orientació de la Facultat quant a la pràctica docent. Ara és el moment de superar pràctiques docents que responien a altres necessitats, d'incorporar una major varietat de metodologies i de recursos en la nostra docència i avaluació, i de mantenir, naturalment, tots els instruments docents que han funcionat i que han donat bons resultats. Aquesta nova orientació docent i acadèmica insereix la qualitat de la docència en l'objectiu principal, per a la consecució del qual cal programar les accions docents, acadèmiques, administratives i institucionals adients, una de les quals és el present protocol acadèmicodocent.

En aquest context, el «Protocol acadèmicodocent per als graus de la Facultat de Dret» estableix el contingut bàsic d'un model de docència per a tots els graus de la Facultat de Dret. Fixa, d'aquesta manera, el marc de l'actuació docent per a totes les assignatures dels nous graus amb vista al curs 2009-10. Aquest protocol no pretén uniformar ni homogeneïtzar la docència de tots els grups o de tots els ensenyaments, ni tampoc igualar l'acció docent de tot el professorat que hi exerceix la docència limitant-ne la llibertat de càtedra. La Junta de la Facultat de Dret entén que mantenir i fomentar la pluralitat d'accions i metodologies docents diferents, tant individuals com col·lectives, és enriquidor per al conjunt de la Facultat i per als estudiants. Però al mateix

temps considera que això ha de ser compatible amb l'existència d'un model acadèmicodocent compartit i acceptat que caracteritzi la docència de la nostra Facultat en el marc de l'EEES.

D'altra banda, les línies metodològiques i d'avaluació que conté aquest document han estat dissenyades per facilitar la incorporació de la immensa majoria del professorat al nou marc educatiu que s'inaugura amb els nous graus i que la Facultat adapta i emmotlla a les seves específiques característiques i necessitats. I, si bé l'objectiu principal és que tot el cos docent avanci junt i en la mateixa direcció, això no ha de frenar ni obstaculitzar les iniciatives, tant individuals com col·lectives, de millora de la qualitat docent o d'innovació docent que avui en dia hi ha en els ensenyaments de la Facultat.

Els aspectes essencials del model docent dels nous graus de la Facultat de Dret són els següents:

- Un sistema d'avaluació continuada i al mateix temps la possibilitat d'avaluació única per als estudiants que ho desitgin i d'acord amb la normativa vigent a la UB (NRA)
- L'existència d'una prova final de concepció general i globalitzadora de cada assignatura objecte d'estudi.
- L'adopció universal del crèdit ECTS i la corresponent equivalència en hores de treball de l'estudiant (RD 1125/2003).
- La combinació equilibrada d'activitats teòriques, activitats aplicades i activitats teoricopràctiques.
- L'existència de grups reduïts (desagregats) per facilitar un ensenyament amb un important component aplicat, i, opcionalment, de grups agregats per aprofitar les sessions magistrals quan es consideri convenient.
- La constitució d'equips docents i la coordinació docent del professorat.
- La utilització docent del Campus Virtual de la UB.

I. Dels grups

- 1) La docència es farà, essencialment, en grups bàsics de 50 estudiants, aproximadament, quan els recursos humans i materials ho permetin.
- 2) Tots els grups bàsics estaran desagregats en grups d'uns 25 estudiants en un terç de les hores de docència presencial programada.
- 3) La desagregació del terç de les hores de classe consistirà en la docència i la presència alternativa de cada meitat d'estudiants del grup bàsic, de manera que en una sessió desagregada hi assistiria mitja classe i en la següent hi assistiria l'altra meitat, i sense que això comporti un increment de la càrrega docent del professorat. Tanmateix, els departaments podran decidir si ofereixen docència simultània a cada meitat del grup, sempre que aquesta decisió no comporti haver de desatendre l'encàrrec docent dels consells d'estudis. En aquest cas, l'increment de càrrega docent es podrà reflectir, per tant, en el POA (GR@D).
- 4) El sistema de desagregació, tant el de dies alternatius com el de docència simultània, ha de ser el mateix per a tots els grups d'una assignatura, i s'ha d'explicitar en el pla docent i/o en el programa d'activitats del professorat. Si un departament opta per la desagregació en dies alternatius, els docents de cada grup la poden aplicar amb el ritme que considerin més oportú i reflectir-ho en el programa d'activitats.
- 5) El terç de les hores desagregades es podrà distribuir al llarg del semestre com sembli més convenient. El ritme o la cadència de les sessions desagregades, el podrà decidir cada departament, en règim setmanal, quinzenal, mensual o com decideixi de programar-ho cada departament.

- 6) El professor o la professora responsable titular de cada grup serà el dels grups bàsics.
- 7) Hi haurà la possibilitat, opcional per als departaments, d'agregació de diversos grups bàsics en un grup superior o més; això seria possible en un màxim d'un terç de les hores de docència presencial programada.

II. De les activitats teòriques i aplicades

- 1) Com a mínim un terç de les hores de docència presencial programada han d'estar dedicades a activitats aplicades (vegeu l'annex d'activitats proposades, entre d'altres) i com a mínim un altre terç de les hores de docència presencial tindran caràcter teòric.

III. Del sistema d'avaluació

- 1) El sistema ordinari d'avaluar és l'avaluació continuada (AC) (NRA, art. 10), que diferenciem de l'avaluació simplement fragmentada. L'avaluació continuada hauria de servir tant per acreditar i valorar l'adquisició dels aprenentatges com, sobretot, per esdevenir un instrument de formació i d'aprenentatge.
- 2) L'estudiant manté la possibilitat d'acollir-se a l'avaluació única (AU) en les condicions que fixa la UB (NRA, art. 12). La Secretaria d'Estudiants i Docència disposarà tots els mitjans possibles per facilitar la inscripció de l'alumnat (per mitjà d'un formulari electrònic, emplenant un imprès en paper, etc.). Els estudiants que no sol·licitin l'avaluació única dins del termini establert seguiran en règim d'avaluació continuada. L'avaluació única pot consistir en una prova i en la presentació de treballs, i ha de permetre acreditar la superació dels objectius declarats de l'assignatura de la mateixa manera que en l'avaluació continuada. La data límit per inscriure's a l'avaluació única, que fixa la Comissió Acadèmica, hauria de ser, aproximadament, un mes després del començament de cada quadrimestre. La data (o les dates) de realització de l'avaluació única de cada assignatura ha de ser fixada pels respectius consells d'estudis (NRA, art. 15).
- 3) En el règim ordinari, o d'AC, hi haurà una prova de síntesi i un seguit d'activitats d'AC. La prova de síntesi serà de concepció global, de manera que garanteixi l'assoliment dels objectius de la matèria exposats en el pla docent, tant pel que fa als coneixements que cal adquirir com pel que fa a les habilitats i actituds que cal desenvolupar. Tant la prova de síntesi com el conjunt d'activitats d'AC han de permetre avaluar l'adquisició dels coneixements teòrics o conceptuals de la matèria, com també, en un vessant pràctic, la capacitat de resoldre activitats aplicades de la mateixa matèria.
- 4) La prova de síntesi ha de comptar entre un 30 % i un 60 % de la nota final de l'assignatura, mentre que el conjunt d'activitats d'AC comptarà la proporció restant. Opcionalment, els departaments o docents que decidissin programar-ho, poden preveure un percentatge de la nota final no superior al 10 % reservat per a altres evidències d'avaluació diferents de la prova de síntesi i de les activitats programades d'AC.
- 5) Per aprovar l'assignatura, cal haver superat la prova de síntesi, independentment del valor ponderat que se li assigni.

- 6) La data de celebració de la prova de síntesi serà determinada pels consells d'estudis de cada ensenyament.
- 7) El pla docent i/o el programa d'activitats podran fixar, si s'estima convenient, l'assistència obligatòria dels estudiants a sessions concretes o activitats puntuals. En aquest cas, també fixarà les condicions i les conseqüències de la no-assistència a activitats o sessions obligatòries.
- 8) Els plans docents han d'especificar el procediment d'avaluació de la segona convocatòria mentre aquesta estigui vigent (NRA, disposició transitòria segona). En aquest sentit, entre d'altres possibles, és recomanable que els estudiants en règim d'AC en la segona convocatòria es presentin a una prova final que donaria la qualificació de l'assignatura en aquella convocatòria.
- 9) Un nivell adequat d'expressió oral i escrita, i també de comunicació dels coneixements i els aprenentatges, és una habilitat imprescindible en qualsevol graduat universitari, que serà considerada en l'avaluació de les assignatures d'acord amb el que assenyalin el pla docent i/o el programa d'activitats dels docents.

IV. De les activitats d'AC

- 1) En les assignatures de tres crèdits (optatives), els estudiants hauran de realitzar un mínim de dues activitats d'avaluació continuada, a més de la prova de síntesi. En les de sis crèdits, el mínim d'activitats que haurà de realitzar l'estudiant serà de tres, més la prova de síntesi; i en les de nou crèdits el mínim serà de quatre, més la prova de síntesi.
- 2) Si bé no s'estableix un nombre màxim d'activitats d'AC, és molt important que les activitats d'AC, així com la resta d'activitats dirigides, no superin la dedicació horària prevista per a l'estudiant per al treball dirigit (vegeu VI.1).
- 3) Cal que en el pla docent de cada assignatura o, si s'escau, en el programa d'activitats del professorat, s'assenyali si l'estudiant ha de realitzar necessàriament totes les activitats o si n'ha de realitzar un cert nombre d'entre les que han estat programades i quines són les condicions en aquest sentit. En qualsevol cas, però, el mínim d'activitats d'AC que l'estudiant ha de realitzar efectivament són dues, tres o quatre activitats segons que es tracti d'assignatures de tres, sis o nou crèdits respectivament, tal com s'assenyala en aquest mateix apartat.
- 4) A banda de les activitats avaluables directament, el professorat pot programar altres exercicis o proves d'aprenentatge, teòriques o aplicades, obligatòries o opcionals, que poden tenir el caràcter i les condicions que el professorat expressi en el programa de l'assignatura. En qualsevol cas, el temps de dedicació de l'alumnat per a totes les activitats que no es facin a l'aula (catalogades com a *treball dirigit*), tant les d'avaluació com les d'aprenentatge, no ha de superar un terç de les hores totals dels crèdits ECTS de l'assignatura (vegeu el capítol VI d'aquest mateix document).
- 5) Un cop lliurades tant les activitats d'AC com les d'aprenentatge, és recomanable establir mecanismes ràpids i eficients perquè l'alumnat pugui conèixer els seus errors i ser conscient del nivell d'aprenentatge i dels problemes que té. Les vies de retorn o retroacció entre el professorat i l'alumnat poden ser molt diverses.
- 6) És recomanable que les diferents activitats responguin a tipologies d'exercicis també diferents, per a la qual cosa s'adjunta, a títol merament orientador, una breu relació amb algunes de les activitats d'AC possibles.

- 7) Cal recordar que entre les competències de tots els graus de la Facultat n'hi ha que assenyalen que els estudiants han de ser capaços de llegir textos de la respectiva especialitat, entendre'ls i ser competents a utilitzar-los analíticament i críticament en el context corresponent.

V. Del pla docent de l'assignatura i del programa d'activitats del professorat

- 1) Els plans docents hauran de ser enviats, aprovats pels consells dels departaments als consells d'estudis per ser validats abans del 30 de maig. Els consells d'estudis validaran, si s'escau, els plans docents tal com assenyalava la normativa vigent de la UB (NRA, art. 4 i 5; NRPD, art. I. 1). A partir de la validació dels caps d'estudis, els plans docents es publiquen i es converteixen en el principal instrument d'informació acadèmica concreta de l'alumnat (NRA, art. 4.2; NRPD, I.4).
- 2) Pel que fa a l'avaluació, el pla docent ha de contenir informació substancial, clara i precisa sobre el sistema d'avaluació de l'assignatura. Ha de concretar, com a mínim: *a)* quantes proves d'AC hi haurà; *b)* quin valor ponderat tindrà cadascuna; *c)* quin valor ponderat tindrà la prova de síntesi; *d)* el sistema d'avaluació única; *e)* el procediment d'avaluació en la segona convocatòria; *f)* si es considera convenient, l'assistència obligatòria a les classes o a sessions concretes; *g)* els criteris d'avaluació del nivell d'expressió oral i escrita, i *h)* qualsevol altra condició rellevant per a l'avaluació de l'alumnat (NRA, art. 12.2; NRPD, II.1).
- 3) Quan el sistema d'avaluació no és igual per a tots els grups d'una assignatura, aleshores el pla docent ha d'incloure la informació sobre l'avaluació de tots els grups.
- 4) La concreció del tipus de prova, el calendari de totes les activitats d'avaluació, les condicions i la concreció del tipus de proves, s'han d'incloure en el programa d'activitats del professor si no s'ha inclòs en el pla docent (NRA, art. 4.3 i 6.5; NRPD, I.2 i 4).
- 5) El programa del professor no pot contradir el pla docent que desenvolupa (NRPD, I.4 i seg.). Els plans docents de les assignatures que formen els graus de la Facultat de Dret, al seu torn, no poden entrar en contradicció amb aquest protocol.
- 6) És convenient que, en la mesura possible, el programa d'activitats de cada professor o professora també es faci públic en el mateix període de juny i juliol, una vegada aprovats els plans docents i abans de la matriculació dels estudiants.

VI. De la dedicació horària dels estudiants

- 1) Les hores de dedicació dels estudiants es compten en crèdits ECTS (RD 1125/2003). Cada crèdit ECTS equival a 25 h de dedicació total de l'estudiant (RD 1125/2003, art. 4.5; NRPD, II.1; Bases reguladores UB). Aquesta dedicació de l'estudiant és pot classificar, de manera orientadora, en tres tipus: *a)* les activitats presencials, que acostumen a coincidir amb les classes programades, tant teòriques com aplicades, ocuparan aproximadament un terç del total d'hores assignades a l'assignatura en crèdits ECTS; *b)* les activitats dirigides, que per essència són no presencials, ocuparan aproximadament un altre terç de les hores

totals de dedicació; c) el treball autònom de l'estudiant, que no és ni presencial ni dirigit, ocuparà, també aproximadament, el tercer terç de les hores de dedicació (RD 1125/2003, art. 3; NRPS, II.1). Per exemple: una assignatura de 6 crèdits ECTS que comptés cada crèdit a raó de 25 hores, tindria 150 hores de dedicació total de l'alumnat, de les quals 50 serien de docència presencial, 50 de treball dirigit i 50 de treball autònom.

VII. De la coordinació docent

- 1) El professorat assignat a cada grup es constitueix en equip docent per tal de coordinar-se en la pràctica docent del grup que comparteix. La coordinació docent consisteix, com a mínim, a disposar d'un calendari únic —ADE (agenda docent electrònica)— amb la data de totes les activitats d'avaluació de totes les assignatures del grup. Per facilitar una adequada realització de les activitats i fomentar-ne la qualitat, és convenient evitar concentracions innecessàries d'activitats en uns mateixos dies. També pot formar part de les funcions de la coordinació docent organitzar activitats comunes per als estudiants del grup, conèixer el tipus d'activitats que programen les altres assignatures d'un mateix grup i, en general, valorar la marxa general del curs i l'aprofitament dels estudiants.
- 2) Quan els departaments hagin assignat la docència que els correspon, i en tot cas abans del 31 de juliol, cada equip docent elegirà un coordinador o coordinadora. Els consells d'estudis han de vetllar perquè cada grup tingui un coordinador o coordinadora. Els coordinadors docents podran invocar aquesta funció com un mèrit docent acreditat per la Facultat, el qual, a més, serà reconegut en el PDP amb 75 hores de dedicació, en l'apartat «2.4. Millora i innovació docent».

VIII. De la tutoria prèvia a la matriculació

- 1) Abans de matricular-se, l'alumnat —tant de nou ingrès com adaptat— dels primers cursos dels nous graus, farà obligatòriament una tutoria orientadora per adaptar el nombre de crèdits que matricularà a les seves expectatives reals de dedicació als estudis que ha elegit. El tutor l'orientarà tant respecte al nombre de crèdits per matricular (que el primer curs podran ser 30 o 60, segons la normativa de la UB) com també sobre quines assignatures s'han de matricular en cas que l'alumnat no es matriculi d'un curs sencer.
- 2) L'alumnat ha de rebre com més informació acadèmica millor, especialment respecte a les exigències d'un règim d'avaluació continuada, perquè ponderi de manera realista la matriculació i el seguiment d'un règim d'AC o d'AU (NRA, art. 12.6).

IX. De les excepcions al protocol i de la seva revisió

- 1) A proposta dels consells d'estudis, la Comissió Acadèmica de la Facultat podrà aprovar excepcions justificades d'aquest protocol en els plans docents i/o els programes d'activitats del professorat.
- 2) Aquest protocol serà revisat per la Comissió Acadèmica al final de cada curs.

ANNEXOS

NORMATIVA ACADÈMICA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA A LA QUAL ES FA REFERÈNCIA EN AQUEST PROTOCOL

- [Normes reguladores dels plans docents de les assignatures per als ensenyaments de la Universitat de Barcelona segons les directrius de l'espai europeu d'educació superior \(EEES\)](#) (Consell de Govern de la UB, 6 de juliol de 2006)
- [Normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges](#) (Consell de Govern de la UB, 6 de juliol de 2006)
- [Projecte Institucional de Política Docent de la Universitat de Barcelona](#), Consell de Govern de la UB, 6 de juliol de 2006)
- [Bases reguladores de l'oferta d'ensenyaments de grau a la UB. Mapa de titulacions, arquitectura de títols i disseny de plans d'estudi](#) (Consell de Govern de la UB, 18 de febrer de 2008)

GLOSSARI ACADÈMIC I DOCENT DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA (Comissió Acadèmica del Consell de Govern, 30/04/2008)

- <http://hdl.handle.net/2445/3141>

TAULA ORIENTADORA D'ACTIVITATS POSSIBLES PER A L'AVALUACIÓ CONTINUADA

CLASSES TEÒRIQUES

- **Classes magistrals o expositives:** en les classes magistrals, el professor o la professora exposa els continguts de l'assignatura.
- **Conferències:** exposició pública sobre un tema de caràcter científic, tècnic o cultural a càrrec d'una persona experta, diferent del responsable del grup.

TIPOLOGIA D'ACTIVITATS DIRIGIDES

De tipus més teòric

- **Col·loquis:** activitats d'intercanvi d'opinions entre l'alumnat sota la direcció del professorat.
- **Exposicions orals:** els estudiants presenten de manera oral un tema o treball, preparat prèviament, davant de la resta de companys del grup.
- **Debat dirigit:** tècnica de dinàmica de grups que té l'objectiu de promoure l'expressió i la comprensió oral en una conversa col·lectiva en la qual el tema pot estar preparat, però no el desenvolupament de les intervencions.
- **Seminari:** tècnica de dinàmica de grups que consisteix en unes sessions de treball d'un grup més aviat reduït que investiga un tema mitjançant el diàleg i la discussió, sota la direcció d'un docent o d'una persona experta.
- **Taula rodona:** tècnica de dinàmica de grups en què diversos ponents o conferencians exposen successivament les seves idees en condició d'igualtat moderats per un professor o professora.
- **Treball escrit:** activitat consistent en la presentació d'un document escrit.
 - Recensió d'un article o d'una obra
 - Desenvolupament escrit d'un tema
 - Comentari de text

De tipus teoricopràctic

- **Activitats d'aplicació:** activitats d'aplicació de la teoria a un fet, succés, situació, dada o fenomen concrets.
- **Aprenentatge basat en problemes:** mètode de promoure l'aprenentatge a partir de problemes seleccionats de la vida real. Efectivament, es tracta més d'un mètode docent o d'aprenentatge que no pas un tipus d'activitat.

- **Resolució de problemes:** el professorat presenta una qüestió complexa que l'alumnat ha de resoldre, ja sigui treballant individualment o en equip. També es pot tractar més d'un mètode docent o d'aprenentatge que no pas un tipus d'activitat.
- **Carpeta d'aprenentatge:** recull d'evidències (obligatòries i/o voluntàries) d'aprenentatge de l'alumne/a al llarg de l'assignatura, que aporten evidències respecte dels seus coneixements i habilitats.
- **Cerca d'informació:** cerca d'informació organitzada de manera activa per part de l'alumnat.
- **Elaboració de projectes:** metodologia d'ensenyament actiu que promou l'aprenentatge a partir de la realització d'un projecte: idea, disseny, planificació, desenvolupament i avaluació del projecte.
- **Estudi de casos:** mètode utilitzat per estudiar un individu, una institució, un problema, etc. de manera contextual i detallada.
- **Simulació:** activitat que, davant d'un cas o d'un problema, cada estudiant o cada grup té assignat un rol o paper segons el qual ha d'intervenir en el desenvolupament de la situació.
- **Visita:** activitat d'un grup d'estudiants dirigit pel professorat, que consisteix a anar a visitar un lloc determinat per obtenir informació directa.
- **Pràctiques d'ordinador.**

TAULA ORIENTADORA D'INDICADORS LINGÜÍSTICS PER AVALUAR EL NIVELL D'EXPRESSIONS ESCRITA I ORAL

L'avaluació de l'expressió, tant escrita com oral, dels alumnes de la Facultat de Dret hauria de tenir en compte els paràmetres que exposem a continuació.

— *Adequació:*

El tipus de llenguatge ha de ser adequat al tema, a la formalitat exigida i a la intencionalitat. (Caldria evitar, per exemple, els col·loquialismes).

— *Estructura i coherència:*

Les idees s'expressen de manera clara i completa. (Sense frases inacabades).

Organització del discurs d'acord amb el tipus de text. (El discurs té totes les parts necessàries: introducció, exposició i conclusió.)

La informació avança lògicament, ordenadament, amb una jerarquització adequada de les idees.

L'ordre del discurs és l'ordre de les idees. Hi ha una progressió temàtica. La informació és adequada, no és ni gratuïta, ni redundant i no té contradiccions. Construccions sintàctiques clares i variades, sense excés de repeticions ni de frases massa llargues i desorganitzades.

— *Cohesió:*

Les idees i les frases del text estan ben relacionades entre elles. La puntuació és acurada. En resulta un text fluid.

— *Repertori:*

El text és ric, variat i precís, tant en l'ús del lèxic com de les construccions sintàctiques, sense excés de repeticions ni de mots crossa (cosa, fer, tema, etc.)

No s'abusa de les formes passives. No hi ha un excés de negacions. Les frases no resulten excessivament llargues amb subordinades. La terminologia és adequada dins del llenguatge d'especialitat i en un context bilingüe. Absència d'errors habituals en textos jurídics.

— *Correcció:*

El text és correcte des d'un punt de vista ortogràfic i gramatical.

QUADRE RESUM DEL PROTOCOL ACADÈMIC I DOCENT

Quadre resum de la distribució horària dels professorat i dels estudiants. Exemples amb assignatures de 3, 6 i 9 crèdits.

Assignatura de 6 crèdits ECTS	6 crèdits x 25 h/crèdit = 150 hores (de dedicació total de l'estudiant a l'assignatura)	50 h. de docència presencial ¹	1/3 hores = grups agregats (opcional) 1/3 hores = en el grup bàsic 1/3 hores = en grups desagregats
		50 h. d'activitats dirigides ²	no presencials
		50 h. de treball autònom ³	no presencials
Assignatura de 9 crèdits ECTS	9 crèdits x 25 h/crèdit = 225 hores (de dedicació total de l'estudiant a l'assignatura)	75 h. de docència presencial	1/3 hores = grups agregats (opcional) 1/3 hores = grup bàsic 1/3 hores = grups desagregats
		75 h. d'activitats dirigides	no presencials
		75 h. de treball autònom	no presencials
Assignatura de 3 crèdits ECTS	3 crèdits x 25 h/crèdit = 75 hores (de dedicació total de l'estudiant a l'assignatura)	25 h. de docència presencial	1/3 hores = grups agregats (opcional) 1/3 hores = grup bàsic 1/3 hores = grups desagregats
		25 h. d'activitats dirigides	no presencials
		25 h. de treball autònom	no presencials

¹ Es la docència presencial que es realitza a l'aula. S'hi inclouen tant les classes teòriques com les aplicades. Les hores de docència presencial són les programades pels consells d'estudis.

² Les activitats dirigides són no presencials. S'hi compta el temps que dedica l'estudiant a realitzar treballs, preparar pràctiques, llegir un llibre o un article encomanat pel professor, fer exercicis a casa, etc. Són activitats de tota mena dirigides pel professor, però que l'estudiant realitza fora de l'aula. El total de treball dirigit que se li demana a l'estudiant d'aquesta assignatura, no pot superar les 50 hores segons una estimació aproximada del professor.

³ S'identifica amb aquell treball de l'alumna que ni és presencial a l'aula ni és dirigit pel professor.

a) Configuració dels grups

Grup bàsic

- Aproximadament, 50 estudiants
- El docent responsable del grup bàsic és el titular del grup

Grup desagregat

- Desagregació del grup bàsic en dos subgrups d'uns 25 estudiants
- Un terç de les hores de docència presencial

Grup agregat

- Agregació de més d'un grup bàsic
- Opcional per als departaments
- Màxim d'un terç de les hores de docència presencial

b) Presencialitat (classes programades pels consells d'estudis)

- Un mínim d'un terç de les hores presencials programades s'ha de dedicar a les activitats aplicades.
- Un mínim d'un terç de les hores presencials programades ha de tenir un caràcter teòric.
- Totes les assignatures són semestrals. El semestre es compon d'aproximadament 14 setmanes de docència presencial.

c) Avaluació

Se segueix el sistema d'**avaluació continuada (AC)**:

- Activitats d'AC + prova de síntesi.

3 crèdits ECTS	mín., 2 activitats	No hi ha màxim d'activitats, però les hores d'activitats AC sumades a altres activitats, no pot superar les hores de treball dirigit	Aquest és el mínim d'activitats d'AC que ha de realitzar efectivament l'estudiant.
6 crèdits ECTS	mín., 3 activitats		
9 crèdits ECTS	mín., 4 activitats		

- La prova de síntesi pot comptar entre un 30 % i un 60 % de la nota final.
- La data de celebració de la prova de síntesi serà fixada pels consells d'estudis.
- Les activitats d'avaluació continuada han de comptar la proporció restant.
- Opcionalment es pot assignar un màxim del 10 % de la nota final a altres activitats o evidències.

Els estudiants poden acollir-se al **sistema d'avaluació única (AU)**

- Els estudiants que no sol·licitin l'avaluació única seguiran en règim d'avaluació continuada.
- La data límit d'inscripció a l'avaluació única és fixada per la Comissió Acadèmica (aprox. un mes després de l'inici de les classes, aproximadament).
- La inscripció es fa per diversos mitjans (formulari electrònic, imprès, etc)
- La data de realització de l'avaluació única és fixada pels consells d'estudis.

d) Pla docent (i programa d'activitats del professorat)

- Descriure el sistema d'avaluació continuada que cal seguir, els barems de ponderació (percentatge de nota que val cada activitat i la prova de síntesi) i la data de realització de les activitats d'AC. Si cada grup n'adopta un de diferent, és important especificar-ho en el pla docent.
- Determinar el sistema d'avaluació única.
- Especificar el procediment d'avaluació en la segona convocatòria.
- Fixar, si es considera convenient, l'assistència obligatòria a totes les classes o a sessions concretes.
- Fixar els criteris d'avaluació del nivell d'expressió oral i escrita.